

Komentář k testu z 22. 2. 2012 (JAP111b)

Nejprve několik obecných ustanovení. Doporučuji vám číst komentáře všech vašich kolegů. Je záhodno učit se nejen z chyb vlastních, ale i z chyb druhých. Chyby nejsou samy o sobě ničím odsouzeníhodným (a rozhodně nejsou ostudou). Problém nastává tehdy, pokud si z chyb nebereme ponaučení a pokud chyby opakujeme. Toho se tedy snažme vyvarovat.

Studium japonštiny v našem programu má snahu být systematické, tj. stavět nové komplexnější znalosti na předchozích znalostech základních. Z látky, kterou jsme probrali v tomto týdnu, je snad patrné, že např. nejen znalost, ale také schopnost utváření *-te* tvarů sloves je pro osvojování si dalších konstrukcí nepostradatelná. Platí to i o veškeré ostatní látce kurzů podzimního semestru. Berte to jako potvrzení toho, co jsem avizoval na samotném začátku: hlavní míra zodpovědnosti/práce je na vás samotných. Vyučující jsou tu primárně proto, aby vám byli nápomocni. Upozorňuji na chyby, které pokládám za obzvlášť pozornosti hodné, neboť na ně poukazuji od samotného začátku. Jedná se o dodržování užívání osobnostních sufixů u jmen, o ohýbání predikativů a o dodržování správných tvarů slov při jejich zápisu (samohlásky a jejich délka, *jóon*, tj. palatalizované slabiky, jež v zápisu obsahují znaky řady *ja*, *sokuon* apod.). Další chyby, které se opakovaly ve více případech:

- 1) Užívání příslovcí (především lekce č. 3 v učebnici). Příslowce, jako modifikátory predikativů, jsou jedním z prostředků vyjádření subjektivity, a proto hrají v japonštině velmi významnou roli. Doporučuji vám všem se na jejich užívání zaměřit (a v případě nejasností se ptát). Někteří z vás v překladu „není příliš chytrý“ použili adverbium nesprávné, někteří je zcela opomněli.
- 2) Pádové partikule. Někteří z vás mají bohužel stále ještě **mylně** zafixováno, že místo (tj. konstrukce s českým „kde“) se v japonštině označuje partikulí *ni*. Jelikož „kde“ se ve většině případů váže k situacím typu „kde se odehrává...“, je přinejmenším ze statistického hlediska častější vyjádření místa pomocí partikule *de*. Při překladu věty „Kde se budeš vdávat?“ použilo nemálo z vás se slovesem *kekkon-suru* partikuli *ni* (v konstrukci *doko-ni*). Věnujte tomuto problému obzvlášť pozornost.
- 3) Tak jako je v japonštině rozdíl mezi *dono* nebo *dore* a *nan-no*, je i v češtině rozdíl mezi „který“ a „jaký“ (buď vybíráme z nějaké nabídky/množiny, nebo odkazujeme k atributům). Toto někteří z vás v překladu z japonštiny nezohlednili. Je pozitivní, že vnímáte význam tématu jako větného členu. Při překladu z japonštiny však někdy doslovný výsledek může vyznívat poněkud nepřirozeně. Obecně si nepotrpím na doslovnost v překladech do češtiny, více vítám překlad přirozený. Opakuji tedy, že je třeba tříbit si cit pro mateřský jazyk. Větu „Tamten muž, v jaké firmě pracuje?“ nepokládám za stylisticky nejvhodnější (vhodnější překlad věty あの男の人何の会社に勤めていますか。 bych viděl např. ve větě „V jaké firmě tamten muž pracuje?“, která zachovává v rématu – na konci – sloveso). Poukazuji také na to, že se zde nejedná o otázku „správnosti/nesprávnosti“ překladu, ale o volbu nejvhodnější z možných cílovým jazykem nabízených variant.
- 4) Vyhýbejte se uvádění jmen osob, jež jsou podmětem ve větě s predikativem druhé osoby, v apozici. V českém zadání samozřejmě takovéto jméno v apozici uvádím, protože druhá osoba bývá nejčastěji vyjádřena pouze slovesnou koncovkou. To moderní japonština

prakticky nedokáže, proto jméno uvádím jako kontextovou podporu (abyste mohli hovořit ke druhé osobě přímo). Věty typu „Budeš XY, Kaoru?“ tedy překládáme primárně stylem かおるさんはXY?, nikoliv *XY, かおるさん? Držte se tohoto ustanovení.

I nadále platí, že překlady do japonštiny mají být zapisovány japonsky, tedy v *kandži-kana-madžiri-bun*. Snažte se tedy používat *kandži*. Test vypracovaný bez jediného čínského znaku není příliš dobrou vizitkou.

Výsledky testu:

399419 – Týká se Vás 1), 2) výše, ale především koncový tvar predikativu (*けっこんするですか。 rozhodně **NE**).

398827 – Pozor na otázkové výrazy *dare, doko, nani, icu* apod.

382487 – Doplňte si lexikum. Také pozor na *katakana*.

361653 – Pozor na zápis slova *onésan*. Jinak se Vás týkalo 1) i 2) výše.

384025 – Chybujete v *hiraganě*. Věnujte jí pozornost. Týkalo se Vás též 2). Berte v potaz to, že syntakticky je rozdíl mezi „Petr je chytrý chlapec“ a „Petr je chytrý“. V prvním případě je „chytrý“ v přívlastku (modifikuje substantivum „chlapec“), ve druhém případě je v přísudku. Japonština je v tomto strukturně stejná.

400356 – Z nějakého důvodu jste „Jukie“ přepsal jako *ゆきあ.

361317 – Vámi vytvořená konstrukce *X-ga Y-wa doko-desu ka* by možná byla OK v klasické japonštině (kde se partikule *ga* používala podobně jako dnes partikule *no*), ale v té moderní je tato konstrukce defektní. Opravte si také psaní znaku 私.

382825 – Nesprávně jste užila výraz pro „včera“. Týkalo se Vás 2) (a „který“ vs. „jaký“ v překladu z japonštiny).

361997 – S užitím *kandži* to bude ještě lepší.

383927 – Nedostatky v písmu (pozor na znak 昨 ve složenině 昨日) i lexiku (výraz あんまり má neformální, hovorový příznak, proto místo něj používejte standardní あまり).

258571 – Týká se Vás 1) a osobnostní sufix.

402439 – S užitím *kandži* to bude ještě lepší.

397584 – Začíná-li česká věta podmětem, je většinou vhodnější jej chápat současně jako téma. Při překladu do japonštiny je pak vhodné podmět překládat jako téma (tj. s partikulí *wa*). Všimněte si rozdílu mezi „Petr včera nepřišel“ a „včera Petr nepřišel“. Umístění příslovečného určení „včera“ zde většinou hraje roli.

368286 – Užívejte osobnostní sufixy! A pozor na lexikum (výraz pro „včera“ se v japonštině nepojí s partikulí *ni*).

399169 – Jednou jste opomněla partikuli a týká se Vás 1).

383046 – Jednou jste opomněla partikuli a jednou *sokuon*.

103249 – Máte problém s partikulemi. Také Vám doporučuji vypracovávat testy obyčejnou tužkou (a používat na opravy gumu).

341791 – Týká se Vás 1) a pozor na ohýbání adjektiva ;良い (většina tvarů vychází z formy ;よい). Také pozor na koncové partikule. Ve formálním psaném textu bývá tázací věta naznačena právě jen koncovou partikulí *ka*.

398705 – Týká se Vás 1) a také pár drobností v *hiraganě*.

384038 – Týká se Vás 1) a záměna *icu* za *doko*.

398688 – Týká se Vás 1) a 2). Užívání partikule *no* jako nominativní partikule (ve funkci *ga*) ve vztažných větách jsme ještě neprobírali, ale užila jste ji správně.

383459 – Kromě lexikálních nedostatků (mj. výraz pro mladšího bratra) jste jednou chyboval v kategorii času. Překládat *ano otoko-no hito* jako „támhle ten muž“ také není z hlediska češtiny zcela v pořádku.

400238 – Výraz „francouzská píseň“ je nutno v japonštině utvářet analyticky, tj. přes atributivní partikuli *no*. Případy, kdy je cizojazyčný morfém napojen na původně japonský lexém přímo (a utváří tak jednu hybridní složeninu, tzv. *konšugo*), jsou zcela marginální.

263714 – Zaměnila jste *icu* za *doko*. Za závažnější však pokládám nesprávné ohnutí adjektiva do záporného přísudkového tvaru.

400220 – Vězte, že japonská jména, nejsou-li zapsána pomocí *kandži*, bývají zapisována *hiraganou* běžněji než *katakanou* (jméno Jukie je běžné japonské ženské jméno).

Případné dotazy jsem připraven zodpovídat buď během výuky, nebo v čase konzultačních hodin.

J. Matela